

magazine

NIEUW!
Lees mij & deel mij

→ Tijdschrift voor de Jeugdzorg

DOOR DE BRIL VAN EEN ANDER

Met: Lucia Rijker, Carin Gaemers, Hans Spigt, Thomas Carlton, Mariëtte Verhoef, Eddy de Bruin, Mariëtte Vos-Lambooy, Yolanda van Aspert, Joost van der Hulst, Olaf Prinsen, Bjorn van Toorn.

BEOORDEEL
MIJ VIA:

Medilex

onafhankelijke nascholing
voor zorgprofessionals

Wat kan Medilex voor u betekenen?

Wij organiseren -al ruim 30 jaar- congressen, cursussen en opleidingen op het gebied van zorg en welzijn. Onze deelnemers beoordelen onze nascholingsdagen gemiddeld met een prachtige 8! Als grootste onafhankelijke congresorganisatie wordt Medilex niet gesponsord. Zo staan wij garant voor kwalitatief hoogwaardige nascholing.

Vraag ons ook gerust eens naar onze Wzd-nascholingen, incompany trainingen, instellingsafspraken, groepsprizen en de mogelijkheden van het STAP-budget. **We denken graag met u mee!**

Meer info:

www.medilex.nl/groepsaanbod en www.medilex.nl/stap-nascholing **STAP**

Diverse startdata!

CURSUS Praten met kinderen en ouders over seksueel misbruik

STAP

Praten over seksueel misbruik geeft kinderen geen trauma, de stilte wel.

Trainer/docent: Aafke van Scharloo.

medilex.nl/pratenoverseksueelmisbruik

Diverse startdata!

Coachend leidinggeven (15 punten)
medilex.nl/coachendleidinggeven

STAP

Gezondheidsrecht voor zorgprofessionals (15 punten)
medilex.nl/gezondheidsrecht

STAP

AGENDA

10 en 22 november

Psycho-educatie bij ASS

medilex.nl/psychoeducatieautisme

Woensdag 23 november

Ziekte in het gezin

medilex.nl/ziekteinhetgezin

Donderdag 24 november

Trauma bij baby's en peuters

medilex.nl/trauma_baby_peuter

Donderdag 1 december

Persoonlijkheidsproblematiek

medilex.nl/persoonlijkheidsstoornissen

STAP

Woensdag 7 december

Autismevriendelijke Mondzorg

medilex.nl/autismemondzorg

STAP

Donderdag 15 december

Eetstoornissen

medilex.nl/eetstoornissen

STAP

18 en 19 januari 2023

Emotieregulatietraining bij kinderen

medilex.nl/emotieregulatietraining

STAP

April 2023 - check website

Jeugdrecht: minderjarigen in de zorg

medilex.nl/jeugdrecht

STAP

030-6933887 | info@medilex.nl | www.medilex.nl

Colofon

JN Magazine

Jaargang 1, nummer 1

JN Magazine is een uitgave van Jeugdzorg Nederland.

Jeugdzorg Nederland is de branchevereniging voor organisaties die jeugdhulp, jeugdbescherming en/of jeugdreclassering bieden.

Jeugdzorg Nederland

Postadres

Jeugdzorg Nederland
Postbus 85011
3508 AA Utrecht

Bezoekadres

Jeugdzorg Nederland
Churchillaan 11 - 6e etage
3527 GV Utrecht

Redactie

Jeugdzorg Nederland, Tilly van Uffelen
Vrhl Content en Creatie, Wilbert Collet

Coördinatie

Jeugdzorg Nederland
Eva de Vroome en Wouter van der Galiën

Fotografie

Vrhl Content en Creatie

Aan dit nummer werkten mee

Olaf Prinsen, Carin Gaemers, Hans Spigt, Lucia Rijkers,
Thomas Carlton, Mariëtte Verhoef, Eddy de Bruin,
Mariëtte Vos-Lambooy, Yolanda van Aspert, Joost van der
Hulst, Bjorn van Toorn.

Druk/Sales/Verspreiding
Art Direction/ Grafische vormgeving
Elma Media B.V.
www.elma.nl

Oplage

1.000 exemplaren

Versijning

November 2022

Copyright 2022

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd,
overgenomen of openbaar gemaakt, zonder voorafgaande
schriftelijke toestemming van de uitgever.
De uitgever is niet aansprakelijk voor enig handelen op
grond van de in dit blad gegeven adviezen en/of gedane
mededelingen.

Inhoud

'Bestuurders moeten in actie komen'

Carin Gaemers voert samen met Hugo Borst
actie voor een betere ouderenzorg en ziet
overeenkomsten met de jeugdzorg.

07

Lucia's les in luisteren en ontladen

Oud-kickboksster Lucia Rijkers laat
mensen loslaten, luisteren en leren van elkaar.

14

Schotland wil blijven leren

Thomas Carlton, ervaringsdeskundig
professional, ziet toe op inlossen Schotse
belofte.

18

Wij zijn Jeugdzorg Nederland

Olaf Prinsen, directeur van Jeugdzorg
Nederland, hoopt dat verandering door de
strategie al merkbaar is.

32

Wat nog meer...

05 Voorwoord

'Wat werk je op een heftige plek'

11 Nieuws

13 Perspectief

Column door Hans Spigt

22 Vooruit

Mariëtte Verhoef over een nieuwe
behandeling voor kinderen met
ernstige, traumatische problemen

24 Live!

Congresregistratie

27 In gesprek

Eddy de Bruin en Mariëtte
Vos-Lambooy over het plannen van zorg

30 Werkgeversartikel

Yolanda van Aspert en Joost van der
Hulst vertellen hoe de nieuwe cao tot
stand gekomen is

34 Uit de praktijk

'Omdat je er simpelweg voor mij was'

deRealisatiegroep

meer tijd voor cliënten door
inzet van slimme software
oplossingen

meer weten?
085-87 86 993
info@derealisatiegroep.nl

SWP

Bestel online op www.swpbook.com

Vakboeken

Uithuisgeplaatste jeugdigen

*Sleutels tot succes in
behandeling en onderwijs*

Annemiek Harder, e.a.

WWW.SWPBOOK.COM/2198

Het gezin centraal

*Handboek voor ambulante
hulpverleners*

Arjan Bolt

WWW.SWPBOOK.COM/1894

Kiekeboem!

*Hulp aan het jonge kind dat
opgroeit in stress en geweld*

Yael Meijer

WWW.SWPBOOK.COM/2087

Digitale kennisbanken

SOCIAAL DIGITAAL

Hét digitale naslagwerk
voor het sociaal domein

Een omvangrijk overzicht van
honderden artikelen uit onze
vakbladen, diverse boeken en
allerhande beleidsdocumenten.
Gerangschikt in overzichtelijke
categorieën en via een handige
zoekfunctie razendsnel
beschikbaar.

Sociaaldigitaal.nl

Vakbladen

Sozio

*Voor sociaal professionals
en het sociale domein*

www.sozio.nl

Geef uw medewerkers
een vakblad als
eindejaarscadeau!

Uitgeverij SWP – kennispartner voor de Jeugdzorg

‘Wat werk je op een heftige plek’

Toen ik twee jaar geleden begon bij Jeugdzorg Nederland, wilde ik twee dingen. Een congres én een blad. Beide zaken hebben voor mij enorm te maken met het ‘wezen’ van een vereniging. Op een congres ontmoeten leden elkaar. Een blad geeft identiteit. Als het meezit ligt het bij leden op de koffietafel, waar het uitnodigt tot lezen.

Het thema van ons congres is ‘door de bril van een ander’. Hoe kijken mensen van buiten naar Jeugdzorg Nederland. De eerste opmerking die ik altijd hoor is ‘wat werk je op een heftige plek’. Als je daar verder over praat, dan zit die heftigheid enerzijds in de problematiek. Daar hebben mensen helemaal gelijk in. Maar het zit ook in de kritiek die we als sector over ons heen krijgen. En waar we niet altijd het juiste antwoord op hebben.

Zo zijn we op dit thema gekomen. Om mensen te laten vertellen hoe zij naar ons kijken. We gaan naar ze luisteren en erover nadenken.

We zijn een beschaafd land. We willen allemaal dat er jeugdzorg is. Maar tegelijkertijd wil niemand ermee te maken hebben. Dat, gecombineerd met het feit dat er al

jarenlang wordt bezuinigd, maakt dat vooral zware vormen van jeugdzorg het niet goed hebben en het niet goed genoeg doen.

Bedenk echter dat we als maatschappij hebben gezegd dat er zorg moet zijn als jongeren dat nodig hebben. Thuis of voor zichzelf. Daar moet je een basis voor regelen, ook financieel. We spannen nu het paard steeds achter de wagen. De zorg moet binnen ‘het vierkant van geld’ passen, zoals in Den Haag gezegd wordt. De kaasschaaf moet er overheen. Je laat dan dingen gebeuren die niet verenigbaar zijn met je professionele standaard.

Dat we nu een congres organiseren en een blad hebben, zijn uitingen van het feit dat we steeds meer een vereniging worden die kan uitgroeien naar een collectief. Dat zaken afdwingt. Dat is niet vandaag of morgen gerealiseerd. Maar ik ben trots om te zien dat leden, bestuur en bureau, écht in die verandering zitten en daar bewust mee bezig zijn.

Olaf Prinsen

Directeur Jeugdzorg Nederland •

Lees meer over de strategie van Jeugdzorg Nederland op pagina 32.

‘Bestuurders moeten in actie komen’

Carin Gaemers, schrijver, onderzoeker en columnist bij Skipr en Opzij, raakte betrokken bij de ouderenzorg toen haar moeder opgenomen werd in het verpleeghuis waar later ook de moeder van Hugo Borst kwam wonen. Samen schreven ze in 2016 het manifest Scherp op Ouderenzorg. Gaemers was een van de meest uitgesproken sprekers op het congres van Jeugdzorg Nederland en roept bestuurders op om in actie te komen: “Toon ruggengraat.”

Het burgermanifest uit 2016 bevatte tien actiepunten en werd door alle fracties in de Tweede Kamer aangenomen. “Een parlementair unicum”, volgens historicus Gaemers. De actievoerders bereikten dat de personeelsnorm in verpleeghuizen in piekuren werd verhoogd en dat er 2.1 miljard euro extra uitgetrokken werd voor de verpleeghuiszorg. Een fraai resultaat? Gaemers relateert het succes: “Die 2.1 miljard euro kwam er, maar is verkeerd uitgegeven of niet uitgegeven en weer deels teruggedraaid. In sommige verpleeghuizen gaat het beter, maar op veel plaatsen is de zorg nog steeds ondermaats.” Toch blijft ze optimistisch. “Natuurlijk hou ik hoop. Ik ben historicus. Zelfs het Romeinse rijk is ten onder gegaan. Al vind ik het tamelijk onbeschaamd dat het zo lang duurt. Maar ik snap ook dat veranderen tijd kost.”

‘De jeugdzorg heeft een Hugo Borst en een Carin Gaemers nodig’, is een veelgehoord verlangen in de sector. In de Rotterdamse galerie van Hugo Borst, waar Gaemers als vrijwilliger werkt, legt ze uit waarom ze dat niet als oplossing ziet: hun actie speelde vlak voor verkiezingstijd, er speelden in de samenleving destijds weinig andere grote issues, zodat ze alle ruimte in de media kregen én ze hadden de publieke opinie op hun hand.

Grondrechten geschonden

Nog geregeld wordt Gaemers benaderd door mensen die vastlopen in de zorg, ook door ouders en jongeren in de jeugdzorg. “Maar belangenbehartiging op individueel niveau doe ik steeds selectiever, omdat het meer tijd kost dan ik kan vrijmaken. Ik ben wel enige jaren co-mentor van een jongvolwassen vrouw met klassiek autisme die in de ggz verblijft. Ik zie daar dezelfde dynamiek als in de ouderenzorg en dezelfde belemmeringen om tot oplossingen te komen. Grondrechten worden geschonden, de regelgeving is verstikend, personeel kampt met enorme werkdruk, ouders en mantelzorgers zijn murw en er zijn te weinig mensen die buiten hun eigen kokers durven kijken.”

Aan de inzet en betrokkenheid van de zorgprofessionals ligt het niet. “We moeten pal achter hen blijven staan. De tijdsdruk en regeldruk zijn gigantisch hoog. Er is een oerwoud aan regels vol inconsequenties.” Ze geeft een voorbeeld: “We hebben regels waarin staat dat kwetsbare ouderen recht hebben op thuiszorg. Veel dementerende mensen hebben geen hongerprikkels meer. Die krijg je aan het eten door de maaltijd klaar te maken in hun bijzijn en erbij te blijven zitten tot het op is. In de wet staat dat de wijkzorg het eten wel op tafel mag zetten, maar er niet bij mag blijven.”

Dat kost te veel tijd en valt onder een andere kostenplaats. In dit soort spagaten moeten professionals zich dagelijks zien te redden.”

Doorgeslagen regelgeving

Een ander voorbeeld van wat Gaemers ‘kwaliteitsgekte’ noemt: “Als je met een groepje ouders nu een kinderopvang wil starten om voor elkaars kinderen te zorgen, mag dat niet meer omdat de kinderen te veel verschillende gezichten zouden zien. Ondertussen vinden we het wél goed dat kinderen in jeugdzorginstellingen begeleid worden door teams vol flexwerkers?”

Die doorgeslagen regelgeving komt voort uit angst dat dingen misgaan, stelt ze. Ook in de jeugdzorg speelt angst een grote rol, weet ze. “Ik reed vroeger paard in de manege tegenover de flat waar Rowena Rijkers, bekend geworden als het meisje van Nulde, door mishandeling om het leven is gekomen. Ik begrijp dat er alarmbellen afgaan bij een professional die met een vergelijkbare situatie geconfronteerd wordt. Als je niet de capaciteit hebt om thuis de juiste zorg in te zetten en juridisch niet zo ver achter de deur kan komen om de veiligheid van het kind te waarborgen, begrijp ik dat je voor uithuisplaatsing kiest. Maar wat als de organisatie die een veilige thuishaven moet bieden slecht georganiseerd is? Het zijn verschrikkelijke dilemma’s waar deze professionals dag in dag uit mee geconfronteerd worden.”

“De overheid overtreedt haar eigen wetten”

Nog steeds bemoeit Gaemers zich gevraagd én ongevroegd met de zorg. Ze noemt het ‘een tijdrovende hobby’. Ze leest wetten en nota’s en praat geregeld met mensen uit het grote netwerk dat zij en Borst samen hebben opgebouwd. Dat doet ze vrijwillig en dat vindt ze belangrijk om altijd onafhankelijk te blijven. Haar drive? “Geschonden rechtsvaardigheidsbesef. We zijn

nog steeds een van de rijkste en ontwikkeldste landen van de wereld. Het kan niet zo zijn dat we dit niet op kunnen lossen, met al onze kennis en al ons geld. De overheid overtreedt haar eigen wetten. Geld wordt niet doelmatig genoeg ingezet en op oneigenlijke gronden. De meest kwetsbare mensen zijn daarvan het slachtoffer. Dat zijn mensen met dementie die niet in staat zijn om voor zichzelf op te komen, en kinderen en jongeren.”

Publieke taak

Gaemers vindt dat betrokken partijen moeten erkennen dat het huidige systeem van wet- en regelgeving in de zorg niet meer werkt. “We hebben het zorgsysteem niet ontworpen om mensen moedwillig kapot te maken. Ooit is het met de beste bedoelingen zo gemaakt, om het eerlijker, beter en rechtvaardiger te doen voor de meest kwetsbaren. Maar als je erachter komt dat het niet werkt zoals je gehoopt had, dan moet je opnieuw gaan nadenken. Dat doen ze niet en dat maakt mij razend.”

“Marktwerving in de zorg is fout. De decentralisatie van de jeugdzorg is fout. Zorg is een publieke taak. De overheid doet alsof het 1600 is en alsof iedere stad zijn eigen armen en zieken moet verzorgen. Erken dat dit systeem niet meer werkt. Veeg de tafel schoon en kijk wat er écht nodig is. Als je merkt dat een kind zonder ontbijt naar school komt, zorg dat het te eten krijgt, in plaats van dat je interventies in gaat zetten. Als een kind niet mishandeld wordt en niet ondervoed raakt en er geen erge dingen spelen, betrek de omgeving: de leerkracht, de buurvrouw, de moeder van een vriendje die zich het lot aantrekt om bij te springen en voor structuur te zorgen.”

Gij zult rebelleren

Verder zeg ik: weg met de DBC-terreur! Kijk naar wat een kind nodig heeft om op de been te blijven. Als een kind nu posttraumatische stress heeft en behandeld moet worden voor trauma én autisme heeft, zegt de ene behandelaar dat eerst het ene behandeld moet worden en de andere zegt het tegenovergestelde. Ondertussen zit het kind zonder behandeling.”

Gaemers vindt verder dat de jeugdzorg moet stoppen om te werken vanuit een beheersmatig model.

“Veeg de tafel
schoon en kijk wat
er écht nodig is”

“Voor iedere puber geldt: gij zult rebelleren! Deze jongeren komen allemaal uit situaties waar iets ergs is gebeurd. Van hen kun je geen normaal reactiepatroon verwachten. Agressie is een uiting van frustratie, van wanhoop, van vastzitten. Als iemand wanhopig is, helpt vastzetten of straffen niet. Ga ernaast zitten en blijf erbij tot iemand weer rustig is.”

Fysiek contact

“We sluiten kinderen op omdat we bang zijn dat ze suïcide plegen, terwijl vaststaat dat separeren de beschadigingen alleen maar vergroot. We moeten ouders en de samenleving uitleggen dat het moeilijk is om ze niet op te sluiten, maar dat verblijf in de isoleercel de kans op herhaling van het gedrag ook vergroot. Mijn mentorpupil automutileerde en heeft zes maanden in de isoleer gezeten. Daar ging ze door met zelfbeschadiging. Er bleef wel eens een naald achter en een splinter is altijd te vinden.”

“Jongeren en mensen met dementie hebben veel behoefte aan fysiek contact en troost. Professionals

moeten manieren verzinnen om die fysieke troost te bieden. Waarom kan er niet gewerkt worden met ongeschoold personeel op groepen? Iemand die de vaatwasser inruimt, de koelkast op orde houdt, die een kopje thee inschenkt en een kaartje legt? Als er dan troost geboden moet worden, kan die meegaan met de professional, zodat die nooit alleen is bij een jongere. Dat soort oplossingen lopen nu vast op geheimhoudingsplicht en BIG-registraties.”

In actie komen

Wat moet er volgens Gaemers gebeuren in de jeugdzorg? “Bestuurders moeten in actie komen. Zij moeten zeggen: ‘Overheid u dwingt ons met deze regelgeving en financiering om benedenmaatse zorg te leveren en zelf de wet te overtreden. We weigeren om dat nog langer te doen’. Bestuurders moeten ruggengraat tonen. Ik snap dat het moeilijk is, maar als we geen ondergrens meer erkennen in wat er in de zorg gebeurt, wat er misgaat bij kinderen en mensen die aan de zorg zijn toevertrouwd, dan is het einde zoek.” ●

Cyberveiligheid is één van de grootste aandachtspunten in 2022. Dit geldt zeker ook voor organisaties in de jeugdzorg, waar gewerkt wordt met privacy-gevoelige informatie. Veel organisaties zijn zich zeer bewust van de gevaren maar zijn vaak nog onvoldoende erop voorbereid. Praktisch en gericht advies om cyberschade te voorkomen en beperken is belangrijk.

Maak kennis met Aon

Als partner van Jeugdzorg Nederland kent Aon uw sector. U doet uw werk professioneel en betrouwbaar, altijd. Van de organisaties waarmee u samenwerkt, verwacht u hetzelfde. Aon geeft zekerheid op maat.

Uw specialist

De jeugdzorgsector is continu in beweging. De specialisten van Aon helpen u om veranderingen te navigeren, bieden pro-actief oplossingen en verzekeren u voor de risico's waar u specifiek mee te maken krijgt. Van arbeidsongeschiktheid tot bedrijfs- en beroepsaansprakelijkheid, maar ook bijvoorbeeld cyberrisico's.

Wat doet Aon voor u?

Aon is een onafhankelijke verzekeringsadviseur. Wij vinden de beste verzekering voor uw situatie, die past bij uw wensen en voorkeuren.

Onze experts kennen de sectoren waarin zij actief zijn goed, zodat zij precies weten welke risico's van belang zijn voor elke specifieke sector.

Bij Aon kunt u altijd rekenen op uitgebreide dekking, uitstekende service en passende premies.

Aon en Jeugdzorg

Jeugdzorg Nederland heeft Aon gekozen als partner in verzekeringen. Als lid van deze branchevereniging profiteert u daardoor van scherpe premies, uitstekende dekkingen en goede service.

Samen met Jeugdzorg Nederland hebben wij voor de jeugdzorg-branche een aantrekkelijk verzekeringspakket samengesteld. Met verzekeringen die zijn afgestemd op de specifieke risico's die zich in de jeugdzorg voordoen.

Meer informatie

Wilt u meer weten over onze maatwerkoplossingen voor de Jeugdzorg?

Bekijk dan onze website:

<https://zakelijk.aonverzekeringen.nl/partners/jeugdzorg-nederland/verzekeringen/>

Of bel voor een vrijblijvend adviesgesprek **088 - 810 81 47**.

Ledentevredenheidsonderzoek

Jeugdzorg Nederland krijgt gemiddeld een zeven van haar leden. Hoe sterker de verbinding die men ervaart met het bureau, hoe hoger het gemiddelde rapportcijfer.

Dat blijkt uit het ledentevredenheidsonderzoek (Ito) dat we deze zomer onder de leden uitzetten. De respondenten waren bestuurders, directeuren, stafmedewerkers, ict'ers en professionals uit het primaire proces.

Uit het onderzoek blijkt dat de respondenten gemiddeld genomen (heel) tevreden zijn met de informatievoorziening, het functioneren van de platforms, kringen en netwerken, en met de diensten van Service & Beheer. Verbeterpunten zijn er ook: zo wordt meermaals genoemd dat Jeugdzorg Nederland zich

steviger mag opstellen naar buiten toe, is Jeugdzorg Nederland nog niet op alle thema's een collectief, en mag het extranet voor veel respondenten overzichtelijker en toegankelijker. Op sommige thema's, zoals HR en arbeidsmarkt, lijkt er meer behoefte aan contact en samenwerking. Bureau en bestuur gaan met de uitkomsten van het Ito aan de slag. Een deel van de acties die eruit voortvloeien komt terug in het jaarplan 2023 dat eind november in de ALV voorligt.

Prinsjesdag en begrotingsdebat

Op Prinsjesdag verschenen de rijksbegrotingen voor 2023. Jeugdzorg kwam niet voor in de Troonrede en nauwelijks in de

Miljoenennota. Ook op de eerste dag van de Algemene Politieke Beschouwingen werd jeugdzorg slechts in een enkele bijzin genoemd. Dat was vorig jaar wel anders! Tot teleurstelling van Jeugdzorg Nederland hakt het kabinet wederom geen knoop door over het structurele budget voor jeugdzorg. Er is alleen incidenteel voor 2023 extra geld voor gemeenten uitgetrokken. Dat wil echter niet zeggen dat het ook bij de jeugdzorg terecht komt. De volledige reactie van Jeugdzorg Nederland op de Prinsjesdag-stukken staat op onze website. We maakten ook een QuickScan van de belangrijkste jeugdzorgpassages uit de begrotingen van VWS en JeV. Die zijn terug te vinden op het extranet. Op maandag 21 november debatteert de Tweede Kamer de hele dag over de jeugdzorgdelen uit deze begrotingen.

Project vakmanschap van start

In september en oktober vonden de eerste bijeenkomsten plaats

die wij in het kader van de versteviging van het vakmanschap van jeugdzorgprofessionals organiseren. Samen met twee experts op het gebied van leren, ontwikkelen, professionaliseren en gedragsverandering, en een groep professionals uit de brede jeugdzorg, richten we ons de komende tijd op het verstevigen van het professionele afwegingsvermogen. Aan de hand van casuïstiek zullen we professionele afweging en beelden van goed werk gaan verkennen. Het is de bedoeling dat professionals in hun eigen organisatie gesprekken hierover op gang helpen. We willen de opbrengsten van die gesprekken in een aantal bijeenkomsten bij elkaar brengen en daarvan een stevig fundament ontwikkelen, wat professionals mee kunnen nemen in hun dagelijkse werk.

Peoplez is de HR partner van Jeugdzorg Nederland

Is uw organisatie te klein om een HR Professional in dienst te hebben? Wilt u zich volledig richten op de kern van uw dienstverlening en HR liever uitbesteden?

Peoplez kan u helpen bij de uitvoerende taken, maar ook bij meer tactische of strategische HR vraagstukken. Zo kunt u elke dag gebruik maken van de HR Servicedesk en staan onze HR Adviseurs voor u klaar. Soms is Peoplez de HR Partner op afstand, maar bij diverse klanten is er wekelijks een HR Professional op kantoor (bijv. 1 dag per week).

Voor meer informatie en alle mogelijkheden: www.peoplez.nl of 030 – 208 1111

TOPdesk, your guides to service excellence

Een geweldige klantervaring was nog nooit zo gemakkelijk

Wij geloven dat geweldige klantervaringen de sleutel zijn tot de groei van iedere zorgorganisatie. En dat dienstverlening leuk moet zijn. Daarom bouwen we elke dag aan een toekomst waarin zorginstellingen hun medewerkers met veel plezier de beste dienstverlening kunnen bieden.

Hoe? Met gebruiksvriendelijke producten die eenvoudig integreren en samenwerking stimuleren. Met medewerkers, leveranciers en tussen alle interne dienstverlenende afdelingen, zoals IT, FM en HR.

Maar we helpen organisaties ook om hun kennis te ontsluiten, zodat hun gebruikers zichzelf sneller en eenvoudiger kunnen helpen, bijvoorbeeld via ons Selfservice Portaal.

Meer weten?

Kijk op www.topdesk.nl

Perspectief

Het is een illusie om te veronderstellen dat jeugdzorg effectief is zonder dat anderen zich ermee bemoeien. En dat is goed, want de toekomst van kinderen en jongeren is zeker niet alleen afhankelijk van goede hulpverlening. Opvoeding, onderwijs, sport en gezondheid zijn ongetwijfeld bepalender. Maar soms is jeugdzorg wel de onmisbare schakel: er is alleen perspectief als samengewerkt wordt met de andere terreinen.

Het huis waar je woont, moet een veilig nest zijn. Als dat niet zo is, dan moet er worden ingegrepen door een overheid die beschermt. Daar hebben kinderen recht op.

Een belangrijk recht, want het bewaakt het belang van het kind. Voor deze taak zijn jeugdbeschermers en jeugdhulpverleners opgeleid. Zij hebben de kennis die nodig is om voor of namens het kind op te treden. En dat is goed, want wie doet het anders? Het kind is al zo vaak het 'lijdend' voorwerp.

Vechtscheidingen, armoede in het gezin, verslaving of ziekte van ouders, (cyber)pesten op school of in de buurt en/of verwaarlozing. Het zijn vele situaties die niet door het kind alleen kunnen worden opgelost. Situaties die onveilig zijn, mentaal en fysiek zwaar en soms ziekmakend. Als we het kind dan willen helpen, zullen we met zijn of haar sociale omgeving moeten beginnen.

Dan sta je als jeugdwerker samen met het kind midden in het web van de samenleving. Dan moet je 'de slang bij de strot te pakken': ouders veranderen gedrag, de school is een veilige plek, schulden dienen te worden aangepakt. Het klinkt zo logisch, maar het is in de praktijk o zo ingewikkeld, met al die regeltjes, systemen, procedures en organisatiebelangen waar het kind niet mee geholpen is.

Als de kinderrechten het uitgangspunt zijn, dan is dat de toetssteen van ons werk. Wij zullen de bewakers van die rechten zijn en treden op als het nodig is. Daar durven we elkaar naar te vragen en daar bevragen we anderen op.

“Kijk door de bril van een ander, leer van elkaars oplossingen”

Om voor kinderen in de knel het verschil te kunnen blijven maken, is het noodzakelijk om elkaar permanent bij te scholen en van elkaar te leren. Collegialiteit en samenwerking alleen is niet voldoende om ons vak te ontwikkelen. Dus zoek elkaar op – ook in de terreinen buiten de jeugdzorg, kijk door de bril van de ander, leer van elkaars oplossingen en werkmethodieken en bewaak de rechten van het kind. Een collectief belang, vastgelegd in internationale verdragen, dat gefaciliteerd en ondersteund wordt door een branche waar 'pit' in zit. Hoe mooi is dat perspectief voor jeugdbeschermers en jeugdhulpverleners.

Hans Spigt

Voorzitter Jeugdzorg Nederland ◉

Spreker, coach en oud (kick)bokskampioen Lucia Rijker gaf tijdens het congres van Jeugdzorg Nederland les in loslaten, luisteren en leren van elkaar. “De agent en de dief, de therapeut en de cliënt: iedereen kan van elkaar leren en de waarde van ieder mens is hetzelfde.”

Lucia's les in luisteren en ontladen

De opnames voor het zesde seizoen van het televisieprogramma Dream School zijn klaar. Het programma wordt in januari uitgezonden. Er is een nieuwe regisseur en het team is gewijzigd, maar het doel is hetzelfde: jongeren die in de jeugdzorg of op school vastgelopen zijn, krijgen in Dream School de kans hun leven weer op de rit te krijgen.

Holding space

Aan mensen die willen weten wat de geleerde lessen van het programma zijn, adviseert Rijker om de seizoenen terug te kijken. “Sommigen verwachten dat we met een nieuw trucje komen. Dat vind ik niet makkelijk. We hebben zoveel mooie dingen laten zien. Gebruik de replay-knop!” Wat haar betreft gaat het in de kern om *holding space*: een Amerikaanse term die zoiets betekent als liefdevol de ruimte openhouden, zodat iemand anders de weg naar groei kan vinden. “Dan gaan mensen hun eigen creatieve bronnen en

krachten aanboren. Dan komt er beweging bij de ander, in plaats van dat de hulpverlener een probleem probeert te fixen.”

Meebewegen

Lucia Rijker werd geboren in Amsterdam-Noord en vertrok naar Amerika op haar 23ste. “Eenmaal daar heb ik mijn retourticket weggegooid en ben ik gebleven. *Rolling with the opportunities*. Dat heb ik in de vechtsport geleerd: meebewegen met de kansen die je krijgt door het leven uit te dagen. Als vechter vroeg ik me elke wedstrijd af: waarom doe ik dit? Waarom ga ik die ring in, laat ik me op mijn hoofd slaan en stap ik weer uit die ring met pijn? Omdat ik mezelf wilde leren kennen en uitdagen. Ik ontdekte dat ik gezien en gehoord wilde worden. Mijn ouders hadden enorm veel respect voor Mohammed Ali en mijn ouders waren destijds mijn wereld. Ik ben gaan boksen om hun respect te verdienen.”

Reflectie

Zo heeft ieder zijn eigen verhaal en valkuilen. Bij hulpverleners ziet Rijker vaak the *need to feel needed*: de behoefte om je nodig te voelen. “Het geeft een goed gevoel om iets voor een ander te kunnen betekenen, maar herken bij jezelf wanneer je iets voor jezelf of voor de ander doet.” Dat vraagt om reflectie van jezelf en het team. “Natuurlijk roepen de jongeren, hun gedrag en verhalen van alles op bij het team. Achter de schermen koppelen we alles terug. We bespreken wat er bij ieder persoonlijk wordt aangeraakt. Het is belangrijk dat je daarnaar durft te kijken. Als je geen eigenaar bent van je eigen verhaal is dat voelbaar in alles wat er gebeurt. Dat is niet altijd makkelijk en niet iedereen wil of kan dat. Daarom is training zo belangrijk.”

Je hoofd leeggooien

Het onderschrijft het belang van goede, stabiele teams in jeugdzorgorganisaties en van reflectie, beaamt Rijker. “En goed leidinggeven.” Om eraan toe te

voegen: “Kijk, wij doen dit drieënhalve week. Jeugdzorgprofessionals zitten er bijna 24-7 en doen het jaren achter elkaar. Dat is een ander verhaal. Daarom is het des te belangrijker je hoofd écht leeg te kunnen gooien.”

Iedereen kan van elkaar leren

Frustratie over vastgelopen systemen, getraumatiseerde levens, heftig, destructief en beschadigend gedrag, Rijker kwam alles wel tegen afgelopen seizoenen. Toch houdt ze zich niet zoveel bezig met de

voorgeschiedenis van de jongeren. “Als coach ga ik er altijd open in. Ik kijk karmisch naar het leven. Ik geloof dat mensen altijd raakvlakken hebben. De agent en de dief, de therapeut en de cliënt: iedereen kan van elkaar leren en de waarde van ieder mens is hetzelfde. Als we er zo naar kijken is niets voor niets, activeren we dingen in elkaar en groeien we samen.”

Verantwoordelijkheid

“Als jongeren uit de gesloten jeugdzorg een boodschap brengen is het aan ons daarnaar te kijken en daarvan te leren. Ik kom net terug uit Amerika. Daar zag ik op straat drie jongens met tien politie-, brandweer, ziekenauto's om hen heen. Zij zijn een product van onze maatschappij, waarin we allemaal een verantwoordelijkheid hebben te nemen, óók voor deze jongeren. Samen, als hele maatschappij.”

Een dunne lijn

Jongeren helpen uit hun slachtofferschap te komen om de kracht in zichzelf te hervinden, is een belangrijke opdracht voor iedere coach, vindt Rijker. “Jongeren moeten leren dat ze hun verhaal achter zich kunnen laten. Dat gebeurt alleen als ze zélf in actie komen. ‘Het verhaal kan waar zijn, maar wat doe je er nú mee in je leven?’ Het is een dunne lijn, want wanneer sla je met je vuist op tafel en zeg je: nu is het afgelopen, en wanneer bied je comfort?”

De kunst van het luisteren

Het brengt Rijker op de kunst van het luisteren. “Dat heb ik in de boksring geleerd en gebruik ik in mijn interactie met anderen. Ik reflecteer er nog altijd op. Hoe luister ik? Naar wat luister ik? Je voelt wanneer iets niet klopt of wanneer je in de maling wordt genomen. Dat is belangrijke kennis.”

Luisterlevels

Lucia onderscheidt drie luisterlevels. “Op level 1 betrek je alles op jezelf, ben je afgesloten van de omgeving. Als je zo de ring instapt, ben je direct knock-out. Op het tweede level gebruik je alle zintuigen. Wat gebeurt er bij de ander? Verandert zijn kleur? Zijn lichaamstaal? Als je op die manier luistert, ga je áán en neem je informatie mee over de ander die in het verhaal niet altijd hoorbaar is. In level 3 luister je met je hele lichaam en voel je de trilling in de ruimte. Je loopt binnen en voelt de dood. Je voelt dat iemand slecht over je gesproken heeft of dat iemand slecht nieuws heeft. Dat kun je waarnemen en meenemen in de uitwisseling met de ander.”

Fun voor jezelf

Holding space, zelfkennis en de kunst van het luisteren zijn belangrijke ingrediënten maar niet genoeg, geeft Rijker mee: “Je bent zelf *number one*. Zeker als je werkt met jongeren met een uitdaging. Stel jezelf dus iedere dag de vraag: wat doe ik voor *fun* vandaag? Al doe je maar vijf minuten iets voor jezelf, een grondingsoefening voor je werk, koud afdouchen als je thuiskomt, een wandeling of luisteren naar muziek.”

Stilte en schreeuwen

Zelf kiest ze er regelmatig voor om een paar dagen in stilte alleen te zijn. Naast die stilte is schreeuwen een manier om te ontladen: “Ik leg soms in een ruimte een papiertje met een naam erop van iemand op wie ik enorm boos ben en ga dan helemaal los. Schreeuwen is ook voor jezelf zorgen, want als die woede en frustratie eruit is, neem je de ruis niet mee naar het volgende gesprek.”

Ontladen

“Ieder jeugdzorggebouw moet voor jongeren en voor hulpverleners een stiltekamer hebben én een ruimte met matten aan de muur om los te gaan. Als iemand behoefte heeft om *freak-out* te gaan, geef het de ruimte. Het vraagt wel om professionals die dat goed kunnen begeleiden. Als ik op zo'n manier ontlaad, kom ik bij mijn kwetsbaarheid en kan ik daarna precies aangeven wat ik nodig heb. Ontladen is zó belangrijk. Stilte en schreeuwen, allebei de extremen mogen bestaan.”

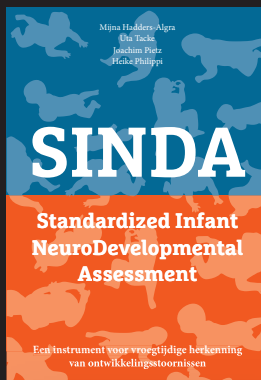
START NU UW ISO27001, NEN7510 OF BIO TRAJECT

- Wacht niet totdat u wordt geconfronteerd door inspectie of andere stakeholders
- Krijg helder wat u al wel of nog niet op orde heeft m.b.t. informatiebeveiliging en cyberweerbaarheid
- Ga daarmee aan de slag en bepaal uw eigen pad
- Persoonlijke begeleiding en stap voor stap aanpak
- Heldere rapportages en scherpe prijzen

DigiTrust helpt u graag om uw informatiebeveiliging op orde te krijgen.

Bel ons op **088-2245600** of stuur een e-mail naar **info@digitrust.nl**

SINDA – Standardized Infant NeuroDevelopmental Assessment

Een instrument voor vroegtijdige herkenning van ontwikkelingsstoornissen

Redactie: M. Hadders-Algra, U. Tacke, J. Pietz, H. Philipp
ISBN: 9789023258452
Prijs: € 30

De SINDA is een nieuwe, goed gevalideerde ontwikkelingsneurologische onderzoeksmethode om kinderen met een hoog risico op ontwikkelingsstoornissen op te sporen. De methode is geschikt voor baby's van 6 weken tot en met 12 maanden.

Nederlands Leerboek Jeugdgezondheidszorg

Redactie: A. Goudkuil, B. Allesie, M.T. Straver-Kramer, E. Frijns
ISBN: 9789023256410
Prijs: € 58,50

Het *Nederlands Leerboek Jeugdgezondheidszorg* is in deze geheel herziene 8e druk volledig geactualiseerd. De inhoud sluit daarmee weer aan bij de ontwikkelingen binnen de JGZ anno nu. Denk aan thema's als aansluiting bij ouder/kind, culturele diversiteit, flexibilisering en samenwerking met betrokken partijen rondom het kind en het gezin.

Communicatietoolkit

In gesprek met jongeren over hun (mentale) gezondheid

Auteurs: Ester van den Hul, Linda Goldsteen
ISBN: 9789023257417
Prijs: 31,50

Communicatietoolkit helpt professionals met jongeren in gesprek te gaan over hun (mentale) gezondheid. Niet alleen volgens een theoretisch kader, maar vooral met een aantal praktische tools die jongeren prikkelen en activeren om zelf aan de slag te gaan.

Kijk voor meer informatie op www.vangorcum.nl

>g uitgeverij
koninklijke van gorcum

Schotland wil blijven leren van ervaringen

In 2016 stelde Schotland dat de jeugdzorg en ondersteuning aan kinderen en gezinnen fundamenteel beter moest. Onderzoekers trokken door het land om de ervaringen van 5.500 kinderen, jongeren, ouders én professionals op te tekenen in wat The Independent Care Review is gaan heten. Na The Review volgde The Promise en The Plan. Thomas Carlton, betrokken bij de organisatie die in de gaten houdt of de belofte ook ingelost wordt (#keepthepromise), sprak op het congres van Jeugdzorg Nederland.

The Care Review, een ongekend groot 'ervaringsonderzoek', legde haarfijn bloot wat er mis was met de zorg aan Schotse kinderen en gezinnen. De uitkomst toont overeenkomsten met thema's die in Nederland actueel zijn. Nog te veel kinderen worden uit huis geplaatst. Gezinnen die in armoede leven maken een grotere kans op uithuisplaatsing. Kinderen en jongeren die in de jeugdzorg zitten krijgen geen ggz-hulp als ze dat nodig hebben en hebben vaak geen toegang tot passend onderwijs. Jongeren die slachtoffer zijn van seksueel misbruik worden voor hun veiligheid opgesloten. Marktwerving in de zorg zorgt voor concurrentie en competitie in plaats van samenwerking.

De onderzoekers kwamen met ruim tachtig aanbevelingen, waaruit The Promise volgde, de belofte om het echt anders te gaan doen. In The Promise staan vijf fundamentele uitgangspunten in taal die voor iedereen begrijpelijk is.

- **Voice:** Als kinderen praten moeten volwassenen naar hen luisteren. Volwassenen moeten ervoor zorgen dat kinderen echt betrokken worden bij beslissingen over hun leven.
- **Familie:** Als kinderen in hun gezin wonen en daar veilig en geliefd zijn moeten ze daar kunnen blijven. De familie moet alle steun krijgen die nodig is, zodat het gezin bij elkaar kan blijven.
- **Zorg:** Als kinderen niet thuis kunnen blijven wonen, blijven broertjes en zusjes bij elkaar en mogen ze blijven zolang als ze willen en nodig is.
- **Mensen:** Relaties met mensen in de gemeenschap en hulpverleners zijn belangrijk. Volwassenen moeten ervoor zorgen dat kinderen dicht bij de mensen kunnen blijven die belangrijk voor hen zijn. En volwassenen moeten kinderen ook helpen om nieuwe gezonde relaties aan te gaan.
- **Ondersteuning:** Hulp en ondersteuning voor kinderen en gezinnen moet er zijn als ze die nodig hebben. Iedereen moet ook weten waar die hulp en ondersteuning te vinden is. Die ondersteuning geldt ook voor de hulpverleners. Zij moeten in een betere context en omgeving, waarin zij zich gewaardeerd voelen, hun werk kunnen doen.

Schotland kiest voor centrale aanpak

Thomas Carlton werd als kind zelf uit huis geplaatst en werkte als jeugdzorgprofessional. Nu is hij een van de mensen die werkt voor de onafhankelijke organisatie die het traject volgt en acties in gang zet. Over de impact van The Review zegt hij: "De sleutelaanbevelingen waren geweldig. Maar wat ik vooral belangrijk vind: er is afgerekend met de suggestie dat het de schuld van mensen zélf is dat ze zodanig in de problemen zijn gekomen dat ze hulp nodig hebben. Ook was er een gebrek aan erkenning hoe zwaar de ontberingen voor kinderen, jongeren en gezinnen is geweest. Die hebben ze nu echt gekregen."

Waar Nederland nog druk discussieert over de totstandkoming van de Hervormingsagenda en gekozen heeft voor een apart verbetertraject van de jeugdbescherming, kiest Schotland voor een centrale aanpak met een tienjarig implementatietraject en een radicale keuze voor het sterker positioneren van ervaringsdeskundigen. In februari 2020 ondertekende de Schotse regering The Plan, met een groot aantal acties om The Promise waar te kunnen maken. Het onafhankelijke panel (The Oversight Board) dat de voortgang monitort en waar Thomas Carlton voor werkt, bestaat voor minstens de helft uit ervaringsdeskundigen.

Kritische geluiden

Door de covid-pandemie heeft het project achterstand opgelopen. De stijgende kosten voor levensonderhoud zorgen voor extra problemen. Er zijn kritische geluiden te horen over de uitvoering. Gemeentes klagen over te weinig middelen, jeugdrechtsadvocaten vinden dat de belofte om de rechtspositie van gezinnen en jongeren te verbeteren niet wordt ingelost. Het panel zelf constateert een gebrek aan goede data, te lange wachtlijsten in de jeugd-ggz en te weinig personeel.

Carlton blijft hoopvol en verwijst naar concrete acties die in gang zijn en worden gezet. Zijn organisatie heeft een belangrijke rol in het blijven adresseren en monitoren van vooruitgang en deed dat onlangs in een rapportage. Daaruit blijkt dat het commitment bij alle betrokken partijen onverminderd groot is. De Schotse regering heeft begin dit jaar 500 miljoen pond beschikbaar gesteld voor family-support, dat voor 2025 besteed moet zijn. Ook is er in 2020 wetgeving gekomen waarin staat dat lokale overheden verplicht zijn om broertjes en zusjes bij elkaar te houden.

“Er is afgerekend met de suggestie dat het de schuld van mensen zélf is”

Net als in Nederland wil Schotland het aantal uithuisplaatsingen verminderen. “Armoede is daar een belangrijke oorzaak van. Dus we moeten armoede aanpakken. Bovendien moet de aanpak van problemen overal hetzelfde zijn. We zien te veel lokale verschillen”, aldus Carlton. Door de nieuwe wetgeving is de situatie voor broertjes en zusjes al wat verbeterd, vertelt Carlton, maar het creëren van nieuwe kleinschalige plaatsen (zoals gezinshuizen) loopt te traag naar zijn zin. Ook wordt centraal onvoldoende bijgehouden wat er werkelijk gebeurt met zusjes en broertjes die uit huis geplaatst worden.

Leren van ervaringen

Schotland moet de cijfers en data beter voor elkaar krijgen, vindt Carlton. Harde data moeten daarnaast beter gekoppeld worden aan ervaringsverhalen. The Oversight Board adviseert om ervaringsverhalen en data structureler te benutten én beter te gaan leren van deze ervaringen door een ‘feedback-loop’ in te bouwen, een lerende beweging te maken met elkaar.

Om de positie van ouders, jongeren en gezinnen te versterken zijn jeugdzorgafdelingen van gemeentes voortaan verplicht om bij alles wat ze doen naar de visie en mening van ouders en ervaringsdeskundigen te luisteren. “We werken met lokale overheden en jeugdzorgorganisaties samen om hen te leren hoe ze ervaringen van gezinnen, ouders en jongeren beter kunnen verzamelen en systematischer toe kunnen passen”, aldus Carlton.

De belofte om kinderen die slachtoffer zijn van seksueel gerelateerd geweld niet meer in een gesloten setting te plaatsen is nog onvoldoende ingelost. “The Promise is daarin helder. We moeten kinderen zoveel mogelijk opvangen in hun eigen omgeving en we moeten deze kinderen echt anders gaan begeleiden en behandelen. Veel meer trauma-sensitief, maar daar is de zorg nog onvoldoende toe in staat. Veel zorgprofessionals voelen zich ondergewaardeerd en onderbetaald. We moeten een betere werkomgeving voor ze creëren en ze de kans geven om te leren begrijpen wat de impact van trauma is op gedrag van deze kinderen. Meer trauma-sensitief werken, minder bestraffend.” Goed is wel dat in het regeringsplan ingezet wordt op het trainen van naasten, pleegouders en adoptieouders om trauma beter te herkennen en om getraumatiseerde kinderen beter te begeleiden. ●

Lees hier meer over de Schotse belofte.

Psychologische tests, boeken, trainingen

Onze bijdrage aan een goede jeugdzorg

Psychologische tests

- autismespectrumstoornissen
- emotieregulatie
- executieve functies
- depressie en trauma
- aandacht en adhd

Boeken

- psycho-educatie
- therapie en behandeling
- zelfhulp

Meer weten of bestellen? Ga naar www.hogrefe.nl

ETESIAN IT CONSULTING

EXPERTS IN IT-OPLOSSINGEN VOOR DE ZORG

Lopen jullie tegen grote IT-uitdagingen aan binnen jullie zorginstelling? Etesian ontzorgt. Zo hebben jullie meer tijd, aandacht en geld voor het verlenen van goede zorg. En implementeren wij oplossingen die jullie werk makkelijker maakt.

WIJ HELPEN MET:

- Het maken van koppelingen tussen client-registratiesystemen zoals **WIJZ**, **Vecozo** en **Verwijsindex**
- Het automatiseren van zorgprocessen
- Het realiseren van een **Data Warehouse** met als basisbron WIJZ
- Het bouwen van documenttemplates met **Exari**
- Met **PowerBI** zorgen we voor de juiste stuurinformatie
- Samen met een GI hebben we een unieke **Topdesk-plugin** gemaakt waardoor complete workflows met gegevens uit WIJZ opgestart kunnen worden
- En we helpen bij het inzetten en beheren van **Microsoft SharePoint**- en **Teams**-omgevingen

Onze professionals hebben meer dan 10 jaar ervaring bij gecertificeerde instellingen en leveren waar nodig maatwerk.

Hoe kunnen we jullie helpen? Kijk op kijk.etesian.nl/jeugdzorg of scan de QR-code.

‘We hebben iets te pakken dat een aantal jaar geleden nog niet kon’

“Onze organisatie heeft een nieuwe behandeling voor kinderen met ernstige, traumatische problemen ontwikkeld”, vertelt Mariëtte Verhoef, bestuurder bij Levvel. Ze noemt IGT-K (Integratieve Gehechtheidsbevorderende Traumabehandeling voor Kinderen) een mooie aanvulling in de organisatie, waar specialistische jeugdhulp aan kinderen, jongeren en gezinnen gegeven wordt.

Kan je toelichten waarom deze methode een mooie aanvulling is?

“Bij jeugd- en opvoedhulp zagen wij veel kinderen met ernstige, traumatische problemen. We merkten dat pleeggezinnen moeite hadden met de problematiek van het pleegkind, waardoor ze het niet voor elkaar kregen om het kind in het gezin te houden. En dat het ouders thuis ook niet lukte. We zaten regelmatig met de handen in het haar. We deden wel een beroep op jeugd-ggz, maar het bleek moeilijk om elkaar te vinden. Met multi-disciplinaire teams hebben we IGT-K doorontwikkeld. Gedragswetenschappers vertelden dat ze blij zijn dat we dit doen. Juist omdat het een behandeling is waarin pleegouders, ouders, leerkrachten en andere mensen uit het netwerk, vanaf het begin worden meegenomen. Zo leren kinderen dat ze vertrouwen kunnen hebben in de mensen die er voor hen waren en er ook in de toekomst zullen zijn.”

Hoe ziet deze traumabehandeling eruit?

“Het begint ermee dat ouders of pleegouders een aantal sessies meemaken, waardoor ze meer kennis, inzicht en begrip krijgen over trauma. Wat is het en

waar wordt het door getriggerd? Bovendien leren ze hoe ze daar zelf mee kunnen omgaan. Daarna start het traject, de behandeling van het kind zelf. En ook daar worden de volwassenen bij betrokken. Van ouders of pleegouders tot en met docenten en hulpverleners. Op die manier leer je gezamenlijk. Iedereen investeert in de relatie waardoor er een veel langduriger of blijvend effect optreedt. Dat is het grote verschil met andere behandelingen. Het gaat om kinderen waarbij bijvoorbeeld een EMDR-behandeling onvoldoende is. We hebben veel van deze kinderen in de zorg. Ik denk dat collega's in het land dat beeld zeker herkennen.”

Door wie is deze behandeling ontwikkeld?

“Het is geïnspireerd op kennis uit Amerika, maar door een drietal collega's die zelf ook nauw betrokken zijn, op de Nederlandse situatie toegespitst. Inmiddels is de behandeling verbreed. Jeugd- en opvoedhulp en jeugd-ggz doen dit samen. Toevallig hoorde ik pleegouders laatst tegen elkaar zeggen dat het weliswaar veel energie kost, maar dat ze er wel blij van worden. Juist omdat ze het gevoel krijgen dat ze verder komen met elkaar. In het verleden zagen wij dat pleegouders

“Zo leren kinderen dat ze vertrouwen kunnen hebben”

aangaven dat ze het niet langer volhielden. Dat het te zwaar was. Dan is de enige oplossing om het kind uit het gezin te halen. Tegelijkertijd weet je dat die verhuizing ontzettend veel verlies oplevert. Het is opnieuw een traumatische ervaring. Het maakt het alleen maar erger.”

Wie kunnen er nog meer baat bij hebben?

“We kijken nu of we kinderen die in een kleinschalige woongroep wonen, hier ook mee kunnen helpen. Samen met de betrokken hulpverleners. Omdat je ook daar het perspectief van duurzaam wonen wilt bieden. Je ziet dat mensen gaan glimmen als ze erover praten. Ze vertellen dat ze iets te pakken hebben dat een aantal jaar geleden nog niet kon.”

U wilde nog iets kwijt over kleinschaligheid?

“Ja, wij hebben een organisatie overgenomen die zorg verleent aan kinderen met gedragsproblemen en een

licht-verstandelijke beperking. Die woonden op een terrein bij de duinen. Ons idee was daar de zorg te verbeteren of de slag te maken naar kleinschalige voorzieningen. We hebben voor het laatste gekozen en ondermeer in Amsterdam, samen met de betrokken hulpverleners, een aantal woongroepen gestart. Dat vonden we best wel spannend. Laatst sprak ik een aantal van die jongeren, die zeiden: ‘mevrouw, ik woon voor het eerst niet meer in een instelling, ik woon in een huis. Ik kan met burens praten en op de fiets of met de tram ergens heen. Ik doe gewoon weer mee.’ Dat is wat je met zo’n project beoogt. Het ontroerde me echt!”

“Dit is ook een pleidooi naar mijn collega’s toe om vol te houden als je dit ambieert. Mijn oproep is dat we vooral moeten leren van elkaar. Ervaringen delen, weten van elkaar hoe ingewikkeld het is. Je moet ook de gemeentes meekrijgen. Maar je krijgt er écht wat voor terug als het lukt.” ◉

Een doelenplan voor Jeugdzorg Nederland en haar leden

Acht ervaringsdeskundige jongeren woonden op 4 oktober het congres 'Door de bril van een ander' bij als reflectieve reporters. Ze luisterden naar de lezingen, gingen naar de verschillende deelsessies en presenteerden ter afsluiting een doelenplan voor Jeugdzorg Nederland en haar leden.

De Rijtuigenloods in Amersfoort is het decor van het eerste congres van Jeugdzorg Nederland. Een passende plek voor de ruim tweehonderd jeugdzorgprofessionals, bestuurders, onderzoekers en beleidsmedewerkers die de behoefte voelen om de jeugdzorg in Nederland op een ander spoor te krijgen.

Een bak aan ervaring

De ervaringsdeskundige jongeren hebben er zin in. Ze hebben een bak aan ervaring. Drie jongeren wonen of woonden in een pleeggezin en zijn betrokken bij JongWijs. De anderen zijn van ExpEx, hadden bijvoorbeeld te maken met ggz en JeugdzorgPlus of 'zoals zo vaak gebeurt van alles wat en van plek naar plek'.

Gianny en Lindsay. Gunou, die sinds ze een hulphond heeft weer lééft. Carlijn, die vandaag vooral veel wil leren. Robin, die direct een kritische opmerking plaatst: “Mooi dat wordt gezegd dat er niet over maar mét jongeren gesproken wordt, maar waarom zijn we dan vandaag hier met zo weinig?” En Silke, die vertelt dat ze sinds drie maanden een nieuwe pleegzorgwerker heeft, maar dat ze die nog maar één keer heeft gezien.

Kwaliteit in eigen huis verbeteren

Op naar het plenaire gedeelte van het congres: voorzitter Hans Spigt en directeur Olaf Prinsen van Jeugdzorg Nederland trappen af en spreken uit dat de jeugdzorg niet alleen naar het ‘almachtige ministerie van VWS’ moet kijken, maar er in ieder geval voor moet zorgen dat ‘de kwaliteit in eigen huis verbetert’.

Carin Gaemers (pagina 6) die samen met Hugo Borst het Manifest schreef om de ouderenzorg in Nederland te verbeteren, is de volgende spreker. Ze roept op tot actie en brede samenwerking tegen verdere afbraak van de zorg en het sociaal domein. Ze adviseert de jeugdzorgorganisaties meer gebruik te maken van de vele ‘slimme jongeren’ die hun verhaal al delen. Voor Robin is dat de reden de microfoon te vragen en tegen de zaal te zeggen: “Werk niet alleen samen met slimme jongeren, maar vraag álle jongeren wat ze nodig hebben en neem ze serieus.”

In de pauze vertelt Robin dat ze in een ander gezin heeft gewoond, een netwerkpleeggezin dat ze zelf had geregeld. Daar was het fijn, maar ze werd terug naar huis geplaatst zonder dat aan haar gevraagd werd wat zij wilde.

Blik naar buiten

Dan wordt de blik op het buitenland gericht: De Schot Thomas Carlton (pagina 18) vertelt over hervorming van de jeugdzorg in Schotland en over de radicale keuze daar om ervaringsdeskundigen sterk te positioneren. Hij laat twee animaties zien van Isla, een fictieve jongere die het verhaal van velen verbeeldt: Isla laat zien hoe de zorg was en hoe die zou moeten zijn. Dat spreekt Gianni tot de verbeelding. “Zo moet goede zorg eruitzien!” Dat niet alles van het verhaal goed te volgen is door het Schotse accent van Thomas Carlton, kan een goede les zijn voor de mensen in de zaal, meent Robin: “Zo voel je je als jongere heel vaak als je tegenover een hulpverlener of beleidsmaker zit die onbegrijpelijke taal spreekt.”

“Zo moet goede zorg eruitzien!”

In de pauze verdelen de jongeren de deelsessies die ze gaan bijwonen, maar is er ook ruimte voor emoties. Want natuurlijk raakt het de jongeren wat ze horen deze dag. Ja, ze zijn het ermee eens dat er in de jeugdzorg ‘heel veel goede mensen werken’, maar ze zijn wel door het systeem ‘kapotgemaakt’.

Carlijn is na het verhaal van Thomas boos, omdat de politiek niet luistert of half en selectief. Het maakt de jongeren een beetje moedeloos. Tranen, boosheid, een knuffel en dóór naar de deelsessies.

Laten we vaker zo praten

Daar gaat het onder andere over vechtscheidingen, over journalistiek en jeugdzorg, over beter samenwerken met het onderwijs, over het vergroten van het werkplezier en het verbeteren van kwaliteit. Een ervaringsdeskundige ouder van wie de kinderen uit huis geplaatst zijn, weet professionals te raken met haar verhaal: "Laten we vaker zo met elkaar praten", klinkt het voornemen.

Tussen de sessies door komen de jongeren terug met hun bloknotjes om hun bevindingen te delen met Mannus Boote. Hij verzamelt alles in een document en zet op basis daarvan een verbeterplan in elkaar.

Terug naar de stilte

In de plenaire zaal legt Klaas Mulder uit dat er niet te weinig geld is in de jeugdzorg, maar dat er te veel ziekmakers zijn. Hij verwijst naar niet passend onderwijs en 'uithutplaatsingen' door woningbouwcorporaties waardoor problemen in gezinnen verergeren. Hij pleit voor een verplichte SKJ-registratie voor pabo-studenten en adviseert om – net zoals Urgenda heeft gedaan rond klimaat en milieu – rechtszaken aan te spannen tegen de staat.

Terwijl Lucia Rijker (pagina 14) de congresgangers terugbrengt naar de stilte en lesgeeft in luisteren, werken de jongeren verder aan hun verbeterplan. "Over ons zijn dossiers met doelen aangemaakt, dat doen we vandaag als afsluiting ook voor Jeugdzorg Nederland en haar leden", zegt Mannus Boote tijdens de afsluiting.

Om beurten lezen de jongeren die doelen voor. Voor de acht was het een enerverende en emotionele dag, met kritische noten en een pleidooi voor daadwerkelijk radicaal samenwerken met de ouders en jongeren om wie het gaat. Graag willen ze positief afsluiten. Silke, de positivo van de groep, deelt haar positieve energie met de zaal: "Ik heb gezien dat veranderen wel kan, dankzij Schotland. Laten we samen doorgaan!"

Elke hulpverlener is een mens

Nog meer opbrengsten? Lindsay, half Schots, heeft met Thomas Carlton afgesproken dat ze elkaar binnenkort in Schotland gaan ontmoeten om verder te praten. En Nienke wil delen wat ze zélf heeft geleerd vandaag: "Elke hulpverlener is een mens. We trekken er zelf zo'n harde grens tussen, maar die is er eigenlijk niet echt. Bestuurders zijn ook mensen die gedreven worden door iets wat ze willen veranderen. Dat we allemaal gewoon mens zijn, zie ik pas nu ik er zelf mee samenwerk." Waarna Gunou, mét hulphond Solo afsluit: "Bedankt voor jullie waardevolle inzet om de jeugdzorg te veranderen!"

Doelenplan voor (de leden van) Jeugdzorg Nederland samengevat

- Jeugdzorg Nederland beseft dat ze zowel *part of the problem* als *part of the solution* is.
- Bestuurders en hulpverleners kleuren meer buiten de lijntjes.
- Vaste contracten voor medewerkers worden aantrekkelijker.
- Jeugdhulpverleners delen meer over hun eigen leven en erkennen fouten.
- Jeugdzorgorganisaties nemen meer ervaringsdeskundigen in dienst.
- Jeugdzorg Nederland houdt cijfers bij om gevolgen van jeugdzorg te monitoren.
- Jeugdzorg Nederland spreekt zich uit dat de leeftijd van 18 uit de jeugdwet moet.
- Jeugdzorg Nederland is er niet alleen voor de kinderen, maar ook voor ouders en (pleeg) gezinnen.
- Werkgevers gaan vaker met collega's zitten: waarom doen we dit werk?
- Jeugdzorg Nederland spant zich in om veel uit te wisselen en samen te werken. ◉

Lees hier het complete doelenplan

‘Plannen van zorg, dat is nog wel eens een vies woord’

Eddy de Bruin van Curess en Mariëtte Vos-Lambooy van Parlan, twee leden van Jeugdzorg Nederland, gaan regelmatig met elkaar in gesprek. Om van elkaar te leren en om elkaar te versterken. Ook op het congres van Jeugdzorg Nederland zochten ze de dialoog om aandacht voor bedrijfsvoering te vragen. Want daar moeten we veel beter in worden, is de boodschap.

Eddy, wat doet Curess en wat is jouw rol als directeur?

“Curess verleent systeemgerichte, ambulante jeugdzorg. Ik probeer deze organisatie zowel intern als extern goed in de markt te zetten en de bedrijfsvoering op orde te houden. Het ene moment spar ik met Mariëtte over hoe zij het doen en hoe wij het doen. Wat we van elkaar kunnen leren. Het andere moment heeft automatisering m’n aandacht, zodat onze informatiestromen goed blijven lopen.”

Waarin onderscheidt Curess zich van andere organisaties binnen jeugdzorg?

“Wij werken zonder wachtlijsten én we hebben het geluk dat onze organisatie nieuw is. We hebben eerst het fundament gelegd en zijn daarna gegroeid. Daardoor zijn wij een stuk efficiënter en effectiever.”

Mariëtte, jij bent bestuurder van stichting Parlan. Waar houd jij je vooral mee bezig?

“Het neerzetten van onze visie en die vertalen naar het vernieuwen van de zorg. Daar doen we veel aan, ook in de regio. Aan de andere kant geven we veel aandacht aan onze bedrijfsvoering. We zorgen dat processen in onze organisatie elke keer weer beter verlopen. Om de bedrijfsvoering in de tang te houden, zou ik bijna zeggen.”

Wat zijn grote verschillen tussen Curess en Parlan?

“Laat ik bij de bedrijfsvoering beginnen”, zegt Mariëtte. “Het gebruik van data voor onze logistieke processen en planning is iets wat wij stapje voor stapje leren. Eddy heeft dat in één keer neergezet. Als nieuw bedrijf kon hij fris starten. Wij zijn daar nog lang niet zo ver in. Het principe van plannen van de zorg, is nog wel eens een vies woord. Wij bouwen een bestaande organisatie stap voor stap om naar een nieuwe. Een ander verschil is de variëteit aan activiteiten. Eddy, jij doet ambulante zorg, tot en met crisiszorg aan toe. Wij bieden ook andere vormen van jeugdhulp naast ambulante zorg. Er wonen achthonderd kinderen bij ons. We hebben kinderen in diverse onderwijs-zorg combinaties. We zeggen tegen geen enkel kind ‘nee’, op basis van de complexiteit van de vraag.”

“Uiteindelijk moet je geld genereren om kosten te dekken”

Binnen jeugdzorg wordt wel eens met onbegrip naar elkaar gekeken. Commerciële partijen zien stichtingen als logge apparaten, die hun zaken niet altijd op orde hebben. Andersom vinden stichtingen dat commerciële partijen vooral zoveel mogelijk geld willen verdienen. Herkennen jullie dit soort denkbeelden?

“Er bestaat wel verschil in lading als je iets een commerciële of een private partij noemt”, reageert Eddy. “Maar ik herken het vooroordeel. Het vehikel waarop je een organisatie bouwt mag geen verschil maken. Uiteindelijk moet je geld genereren om kosten te dekken en te kunnen innoveren. En aandeelhouders willen risicogeld terugzien op hun investeringen. Zo simpel is het. Dat is bij een stichting net iets anders. Alleen die stichting moet ook resultaat halen, anders houd je het hoofd niet boven water. Tegelijkertijd zijn er genoeg ‘zorg-cowboys’ door Follow the Money in

beeld gebracht, waar wel een miljoen winst wordt gemaakt en anderhalf miljoen dividend wordt uitgekeerd. Ja, daar kan ik dus niet mee leven.” Mariëtte is het daar hardgrondig mee eens: “Het gaat er niet om of het een stichting is of een bv, dat maakt mij niet uit. Maar ik vind het wel heel erg om die combinatie van kwalitatief slecht werk en winst te zien”.

Eddy, hoe heb jij de financiering van je organisatie geregeld?

“Wij hebben een private investeerder die ons geholpen heeft met het startkapitaal”, zegt Eddy. “Zonder dat kapitaal hadden we nooit die logistieke processen en *data pooling* kunnen bouwen. Natuurlijk zegt zo’n investeerder dat hij daarop een percentage wil verdienen. Niet meer dan logisch. Maar er mag nooit discussie zijn over onze governance en ons toezicht. We moeten ons supertransparant verantwoorden.”

Mariëtte, wat zijn voordelen van de stichtingsvorm?

“Wat ik een voordeel vind, is dat de discussie over geld heel duidelijk is. Bij Parlan werken we zonder winst-oogmerk. We werken met maatschappelijk geld om iets voor elkaar te krijgen in Nederland. Iets wat we belangrijk vinden. Daar hoeft ik niets aan te verdienen. Maar je hebt wel marge nodig om te kunnen herinvesteren. Tegenwoordig zijn de marges echter zo klein dat je écht geen geld verdient, waardoor dat niet mogelijk is. Zeven jaar geleden is de decentralisatie doorgevoerd waardoor de financiering van landelijk naar gemeentelijk ging. Ook de landelijk gemaakte afspraken en voorwaarden gingen daarin mee. Echter, de nieuwe financiers vonden dat ze met die voorwaarden niets te maken hadden. Daar kijk je bij een overname normaal gesproken naar. Maar dat is bij de decentralisatie kennelijk niet gebeurd.”

Iets anders: wat leren jullie van elkaar?

“Op de eerste plaats moet je onderkennen dat je verschillend bent. Maar sommige dingen zijn zo interessant dat je die wilt overnemen. Bijvoorbeeld het plannen van de zorg en sturen op die planning”, zegt Mariëtte. “Dat hebben wij niet van nature. Mensen plannen hun werk hier wel, in de zin van dat ze de volgende stap zetten als ze eraan toe zijn. Maar dat is

geen plannen. Eddy houdt in de gaten wanneer een traject volgens planning afloopt. Vanuit de centrale intake wordt dan gekeken wanneer de volgende cliënt er staat. Bij ons vraagt een medewerker als hij klaar is, 'kom maar met een nieuwe'. Dat is precies andersom. Waardoor je niet meteen een nieuw traject start. Als je op die manier allemaal elke week een uur of twee verliest, dan kan dat net het verschil maken tussen winst en verlies."

"We moeten samen optrekken voor betere randvoorwaarden"

Wat was jullie boodschap op het congres?

"Op het congres hebben we vooral de bedrijfsvoering

centraal gezet. We moeten daar veel beter in worden. Leren van voorbeelden van buiten de traditionele jeugdzorg. Over hoe je je processen intern, de logistiek en planning, optimaliseert. Want daar worden we met z'n allen beter van. En zo houd je meer geld over voor de kinderen", stelt Mariëtte.

Het piept en het kraakt

"Daarnaast hebben we erop aangedrongen dat we samen optrekken voor betere randvoorwaarden in de jeugdzorg", gaat Mariëtte verder. "Onze accountant zegt ieder jaar, als hij onze raad van toezicht spreekt, dat onze contracten wel erg eenzijdig in elkaar zitten. Dat is niet reëel, vindt hij. Zo zijn er meer dingen. Het piept en het kraakt, het systeem is niet gezond. We weten dat er dit jaar een landelijke hervormingsagenda moet komen. Daar zitten onder andere wetgevingstrajecten in. Wetgeving kost een paar jaar. 'Ga er maar vanuit dat dat een jaar of vijf gaat duren', heb ik tegen Jeugdzorg Nederland gezegd. Maar we moeten in die vijf jaar wél wat anders! Anders bestaan we straks niet meer." ●

‘Wat je steeds voor ogen houdt is dat je hetzelfde belang hebt: een gezonde sector en een goede arbeidsmarkt’

Yolanda van Aspert is adviseur werkgeverszaken bij Jeugdzorg Nederland. Ze houdt zich bezig met alles wat zich rond arbeidsmarkt en arbeidsvoorwaarden afspeelt. Tijdens de onderhandelingen over de nieuwe cao, nam ze plaats aan de cao-tafel waar ook Joost van der Hulst, bestuurder van Jeugdbescherming west, aanschoof. We spreken met hen over de totstandkoming van de afgesloten cao.

Joost, wat was jouw rol in het onderhandelingsproces?

“Ik ben een van de twee bestuurders die namens de werkgevers de onderhandelingen voerden. Paul van der Linden, voorzitter van de werkgeversdelegatie en bestuurslid bij Jeugdzorg Nederland, was de andere. We werden daarbij ondersteund door Yolanda en een expert op juridisch gebied, Henriëtte Walma van der Molen. Afgevaardigden van de vakbonden FNV, CNV en FBZ, maakten het gezelschap compleet.”

Yolanda, jij hebt een ondersteunende rol, begrijp ik?

“Inderdaad, ik zit aan tafel en registreer wat er gebeurt. Na een onderhandelingsronde nemen we door wat er besproken is en wat er volgens ons anders moet. Een volgende ronde bereid ik weer samen met Joost en Paul voor.”

Hoe begin je zo'n onderhandelingsproces?

“Vooraf krijgen we een eendaagse training om te bepalen wat ieders rol is in de onderhandelingen en hoe het proces eruitziet”, vertelt Joost. “We spreken dan ook af hoe vaak we de achterban in het proces betrekken. Als de onderhandelingen zijn afgerond, dan komt diezelfde begeleider terug en bespreken we of we zijn nagekomen wat we van tevoren bedacht hadden. We hebben een middag bij elkaar gezeten om terug te kijken. Dat was zeker in dit geval interessant, want het was een extreem lange onderhandelingsperiode. Dik een jaar.”

Hoe krijg je een mandaat van je achterban?

“Na de delegatietraining bedenken we waar we op in willen zetten”, antwoordt Yolanda. “Dat toetsen we bij de achterban, de bestuurders, op inhoud en op financieel gebied. Wat zijn de mogelijkheden als het gaat om

het salaris, bijvoorbeeld. En wat zijn aanvullende punten? Dat verwerken we allemaal in een inzetbrief, die we aan het bestuur voorleggen. Als daarmee wordt ingestemd ligt er een mandaat, waarmee je naar de vakbonden kunt.”

Wat zijn issues waarop je ver uit elkaar lag?

“Onderhandelingen zijn traditionele processen, die over het algemeen langs een bepaalde route verlopen. Beide partijen zetten in vanuit hun eigen perspectief. Je weet van tevoren dat je bij de start van de onderhandelingen uit elkaar ligt. Via geven en nemen kom je tot elkaar. Daarbij hou je steeds voor ogen dat je hetzelfde belang hebt: een gezonde sector en een goede arbeidsmarkt”, zegt Joost. “Salaris staat natuurlijk op nummer één. Omdat de cao vooruitloopt op de contractafspraken met gemeentes moet je, in een sector die zeer divers is en met een aantal aanbieders dat weinig vlees op de botten heeft, het risico inschatten of de financiële ruimte voldoende is om een bepaalde loonontwikkeling af te spreken. Een ander belangrijk verschil is dat wij zoveel mogelijk decentraal willen regelen, omdat we een zeer diverse sector hebben. Vanuit dat perspectief vinden wij dat je wat via ondernemingsraad of personeelsvertegenwoordiging geregeld kan worden, niet centraal afspreekt. Als het aan ons ligt, beperk je je centraal tot de kaders die ervoor zorgen dat er géén concurrentie op arbeidsvoorwaarden ontstaat tussen leden van Jeugdzorg Nederland. Maar de bonden wilden juist zoveel mogelijk centraal regelen om de medewerkers daarin maximaal te beschermen. Dat dilemma lag steeds op tafel.”

Wat was er nog meer lastig?

“Een ander punt was de scheiding tussen technische cao-onderhandelingen en lobby”, zegt Joost. “De uitwerking van de cao doen we aan tafel, hebben we gezegd. Maar de lobby, die o.a. gaat over de beschik-

baarheid van middelen, is de verantwoordelijkheid van het bestuur van Jeugdzorg Nederland. Niet van de cao-delegatie. En dat is natuurlijk interessant. Want waar eindigt het onderhandelen en begint de lobby?” Yolanda vult aan dat wat op de cao-tafel ligt, vooral inhoudelijk gericht is op het bereiken van de juiste arbeidsvoorwaarden. “Alles wat daar niet op gericht is, wat een politieke kleuring of ondertoon heeft, dat hoort bij de lobby en niet op deze tafel. Die knip vinden bonden niet altijd even prettig, omdat het voor hen soms heel dicht bij elkaar ligt. Maar Paul en Joost waren scherp op dat onderscheid.”

“Waar eindigt het onderhandelen en begint de lobby?”

De cao werd met overweldigende meerderheid aangenomen. Zowel door werkgevers als werknemers. Is dat gebruikelijk?

“Nee”, roepen beiden. “Maar dit keer zijn we tijdens het proces wel vijf of zes keer teruggegaan naar onze achterban”, zegt Joost. “We hebben steeds verteld wat we aan het doen waren. De vakbonden hebben dat op gelijke wijze gedaan met hun achterban. Dat heeft de kou uit de lucht gehaald en bijgedragen aan het begrip van wat we met elkaar hebben afgesproken.” ◉

Scan de code voor het cao-akkoord

Wij zijn Jeugdzorg Nederland

Met trots presenteerden we vorig jaar de strategie van onze vereniging voor de komende jaren. We zijn nu een jaar verder en ik hoop dat u op z'n minst kunt zien dat we aan de slag zijn. Op het bureau is de verandering merkbaar. We nemen steviger stelling, zeggen vaker nee tegen verzoeken van buiten die geen impact hebben op het werk van onze leden, en vrijwel standaard wordt de vraag gesteld hoe we de leden hebben bevraagd, betrokken of geïnformeerd. Tegelijkertijd zijn we nog maar net begonnen: we willen nog veel beter worden.

We begonnen de 'reis' met het verhaal van Jeugdzorg Nederland en werkten dat uit in een strategie met drie pijlers, die we in drie begrippen samenvatten: 'belangenbehartiging', 'verenigen' en 'collectief' (zie kader). Waar we van oudsher sterk zijn in belangenbehartiging, richten we ons nu meer en meer op de tweede en derde pijler. In een ideale wereld, de stip op onze horizon, beginnen al onze activiteiten, dus ook de belangenbehartiging, vanuit de vereniging. Door ontmoeting en verbinding horen we wat er bij leden speelt en leeft. Vanuit de vereniging worden we een collectief. En als collectief gaan we naar buiten en eisen onze plek op in het speelveld.

Aan de slag

Dat is een vrij nieuwe manier van werken die in de eerste plaats vraagt om een andere denkwijze en een cultuurverandering op het bureau. Het vraagt ook om meer ontmoeting met leden. Zo spreken we, naast de reguliere overleggen, elk kwartaal met twaalf bestuurders via de zogenoemde kwartaalinterviews, doen we jaarlijks een ledentevredenheidsonderzoek en komen we vaker langs op werkbezoek. Het vraagt ook om meer ontmoeting tussen leden onderling. Daarom organiseren we met enige regelmaat J-café's, themabijeenkomsten en voor het eerst dit jaar een ledencongres. En het vraagt op sommige punten om een betere governance, zoals we het afgelopen jaar gerealiseerd hebben met de Lid Afnemers Vergadering (LAV) en het Landelijk ICT-Overleg Gecertificeerde Instellingen (LIOG) voor de producten en diensten van Service&Beheer.

Inzet van ons allemaal

Uit het eerste ledentevredenheidsonderzoek, de 'nulmeting', blijkt dat net iets meer dan de helft van de respondenten zich met andere leden van Jeugdzorg Nederland verbonden voelt. Ook ongeveer zestig procent ervaart verbinding met het bureau. Dat moet en kan beter wat ons betreft. Dat betekent werk aan de winkel voor het bureau, maar ook voor u, leden, want als we samen sterker willen worden, dan vraagt dat inzet van ons allemaal. Het is een open deur, maar: verenigen doen we samen. Ik hoop dat ik u daaraan mag blijven herinneren. U mag mij houden aan wat we in de strategie samen hebben opgeschreven.

Olaf Prinsen is sinds 2020 directeur van Jeugdzorg Nederland.

Wat staat er in de strategie?

Wij zijn Jeugdzorg Nederland

Het bestuur en het bureau van Jeugdzorg Nederland mogen daarom namens haar leden een stevige plek opeisen in discussies. Partners kunnen niet om ons heen. Het bureau formuleert zorgvuldig maar snel standpunten op actuele thema's zodat de stem van de sector tijdig gehoord wordt. De adviseurs van het bureau weten wat die standpunten in grote lijnen zijn omdat ze veelvuldig contact hebben met leden, via collectieve ontmoetingen en vergaderingen, maar ook door werkbezoeken, persoonlijke contacten, interviews en uitvragen.

Verenigen: wij zijn een vereniging

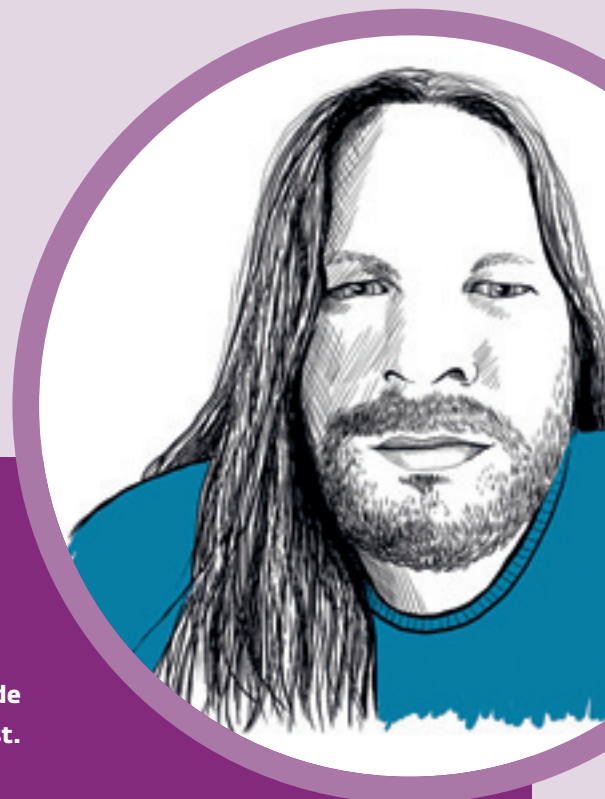
Jeugdzorg Nederland is in de eerste plaats een vereniging. Een vereniging van betrokken jeugdzorgorganisaties. We kunnen pas acteren naar buiten toe als we intern sterk georganiseerd zijn. Dat betekent dat we elkaar weten te vinden, elkaar horen en zien. Dat het bureau en bestuur van Jeugdzorg Nederland weten wat er leeft en speelt zodat we onze inzet daarop kunnen baseren.

Wij zijn een collectief

Jeugdzorg Nederland heeft niet alleen waarde als vereniging die leden onderling verbindt, maar ook als gezamenlijk gezicht naar buiten toe. Met een verenigd collectief van ruim honderd leden die samen een groot deel van de jeugdzorg bieden, kunnen we met recht stellen dat we de brede sector vertegenwoordigen. Dat betekent niet alleen iets voor de toon, de zelfverzekerdheid en de trots die we uitstralen; het verplicht ons ook om dat collectief te benutten om de jeugdzorg beter te maken. Dat doen we in gesprekken met landelijke ketenpartners en stakeholders, in de lobby en in onderhandelingen over een nieuwe cao. Maar we kijken ook of er andere (nog te ontginnen) activiteiten zijn waarbij de kracht van het collectief de jeugdzorg beter maakt.

De strategie werd vastgesteld in september 2021. Bij de totstandkoming van de strategie was ruim twee derde van de leden betrokken. ●

Omdat je er simpelweg voor mij was

Ze heeft op straat gezworven. Ze is opgegroeid in een omgeving vol verslaving en prostitutie en is met haar elf jaar eigenlijk te jong om op onze afdeling te blijven. Hier wonen namelijk kinderen tussen dertien en achttien jaar. De jongeren op onze groep zijn relatief 'zwaar'. Er wordt gedeald, drugs gebruikt, een aantal jongeren is betrokken bij uiteenlopende vormen van criminaliteit. Problemen worden hier onderling fysiek opgelost. Door alles wat ze heeft meegemaakt kan ze niet terecht op een groep met leeftijdsgenoten. Dus mogen wij het proberen.

De omgang met andere jongeren is problematisch. Ze schreeuwt en gaat om niets in de aanval. Alles is een strijd. Van wassen en douchen tot het leren eten met mes en vork. Ze loopt vaak weg. Omdat ze bepaalde basisvaardigheden mist, weten we dat dit een lang traject wordt. Het duurt tien maanden voordat ze klaar is om naar school te gaan. Elke dag draait om opstaan, tandenpoetsen, op tijd zijn voor het ontbijt en je spullen pakken.

Het trainen van sociale vaardigheden in groepsvorm is simpelweg te veel gevraagd. Dit is niet alleen een belasting voor het meisje zelf, maar ook voor het team van groepsleiders, de behandelaar en klasgenoten. We beslissen om een speciaal traject op gebied van dagbesteding op te starten. En ik? Ik ben net begonnen in de jeugdzorg. Twee dagen per week als vrijwilliger op een groep van tien kinderen, op woensdag en vrijdag.

Omdat de kinderen op die dagen 's middags vrij zijn, kan ik helpen bij het schoonmaken van hun kamer en het inpakken van hun tas voor een weekendverlof. Zij blijft altijd op de groep. Er is geen netwerk voor verlof. En met zo'n rugzak aan problemen ben je niet snel welkom bij een weekendlogeerhuis.

Als vrijwilliger heb ik vooral veel tijd te bieden. Daardoor wordt het een vaste gewoonte dat wij samen iets doen. Uren lopen we over het terrein, naar de lokale Trekpleister, door het bos. Meestal zeggen we niks. Samen wandelen en op weg zijn naar niets is voldoende. Ik krijg een baan aangeboden. Weliswaar op de afdeling naast mijn huidige groep, maar toch. Ze noemt me voortaan 'overloper', soms 'verrader'. Op een dag is ze weg. Zo gaat dat binnen de jeugdzorg. Er komt een plekje vrij en dan zie je kinderen soms nooit meer terug.

Een jaar of zes geleden krijg ik een berichtje via Facebook. Ze is inmiddels een volwassen vrouw van bijna dertig. Twee A4'tjes heeft ze volgeschreven. Over haar werk als zetbaas bij een landelijke drogisterij, haar kindjes en haar relatie. En ze bedankt me voor de tijd, het wandelen en het feit dat ik er simpelweg voor haar was.

Een langere versie van deze blog verscheen op de website van Jeugdzorg Nederland. In de serie 'Jeugdzorg in de praktijk' vertellen jeugdzorgprofessionals wat zij meemaken tijdens hun werk. Een van de bloggers is Bjorn van Toorn. Bjorn werkt al dik 20 jaar als professional binnen de jeugd- en gezinshulp. o

Van papieren werkelijkheid naar werkende praktijk

Er ligt een stevige hervormingsagenda voor de jeugdhulp. Het is volkomen duidelijk dat er zowel inhoudelijk als financieel iets moet gebeuren. De sector én BMC zitten boordevol ambities. Wij staan klaar om onze kennis en kunde van de jeugdhulp en aanpalende sectoren te verbinden. Dat kan alleen samen met de jeugdhulpsector.

Het garanderen van zorg en ondersteuning aan kinderen die dit het hardste nodig hebben, is een maatschappelijk vraagstuk dat BMC na aan het hart ligt. Onze medewerkers hebben hier dagelijks mee te maken in hun contact met bestuurders, professionals, ouders en kinderen. Nu is het tijd om de adviezen daadwerkelijk in de praktijk te brengen.

Co-transformatie, gedeeld eigenaarschap, leren en ontwikkelen

Wij hebben de ervaring dat een brede multidisciplinaire aanpak werkt. Zo'n aanpak hebben wij meermaals met succes in de praktijk mogen toepassen. Oplossingsrichtingen liggen namelijk niet enkel binnen het jeugddomein, maar ook op het gebied van onderwijs, wonen en bestaanszekerheid. Het zijn communicerende vaten. Hoe zien wij dit concreet voor ons? Wij geloven in de kracht van co-transformatie, gedeeld eigenaarschap, leren en ontwikkelen. Samen innoveren leidt tot duurzaam transformeren. Door nu te vertragen, wordt de transformatie uiteindelijk versneld.

Jarenlange ervaring in de jeugdhulp en onderwijs

Deze overtuiging is niet alleen gestoeld op theorie, maar vooral op onze jarenlange ervaring in de jeugdhulp. Zo hebben wij het samen met zorgaanbieders en professionals, gemeenten mogen ondersteunen in het verkorten van de wachtlijsten in de jeugdhulp in zowel Brabant als Rotterdam. Ook zijn we er bij opdrachten aantoonbaar in geslaagd de samenwerking tussen onderwijs en zorg zo te faciliteren dat jongeren hun onderwijscarrière succesvol kunnen afronden. Dat heeft impact. Een diploma is immers nog steeds de beste garantie op maatschappelijke integratie. Dit rechtvaardigt een nadrukkelijke focus op onderwijs om de kansen van kinderen te vergroten.

Groot denken, klein doen

Papier is geduldig, maar nu moeten we het samen gaan doen. Daarbij is ons motto: groot denken, klein doen. Vanuit vakmanschap bouwen, doorontwikkelen, aansluiten bij initiatieven en samen met cliënten en collega's naar oplossingen zoeken die hout snijden. Een transformatieve verandering is een diepe, intense verandering. Een verandering die gaat over anders denken, maar vooral ook over anders doen. BMC ondersteunt de jeugdhulp graag bij deze transformatie. Doet u met ons mee?

Meer weten?

Wilt u ook van papieren werkelijkheid naar werkende praktijk? Meer weten over de visie en aanpak van BMC?

Ga dan voor meer informatie naar
www.bmc.nl/specialistische-jeugdhulp

Samen voor kwaliteit in de jeugdzorg

www.akj.nl
088 555 1000

De onafhankelijke vertrouwenspersonen van het AKJ bieden informatie, advies, voorlichting en ondersteuning aan iedereen die vragen of klachten heeft over jeugdhulp. Daarnaast signaleert het AKJ ook knelpunten in de jeugdhulp, om zodoende bij te dragen aan een verbetering van de jeugdhulp. Het AKJ richt zich op ouders, pleegouders, verzorgers, kinderen en jongeren.

akj *vertrouwenspersonen
in de jeugdhulp*